

Finansutskottets betänkande 2023/24:FiU27

Extra ändringsbudget för 2023 – Ytterligare försvarsmateriel till Ukraina

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag och föreslår således att riksdagen bifaller propositionen. I propositionen föreslås att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2023 besluta att till Ukraina skänka försvarsmateriel i form av ammunition, reservdelar till tidigare skänkt materiel, kommunikationsutrustning samt infanterimateriel, såsom personlig utrustning och vapen för infanteristrid, som kan avvaras av Försvarsmakten under en begränsad tid, till ett värde om högst 1 657 000 000 kronor.

Utskottet föreslår att ärendet avgörs trots att det har varit tillgängligt kortare tid än två vardagar före den dag då det behandlas.

Behandlade förslag

Proposition 2023/24:25 Extra ändringsbudget för 2023 – Ytterligare försvarsmateriel till Ukraina.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Utskottets överväganden.....	6
Extra ändringsbudget – Ytterligare försvarsmateriel till Ukraina	6
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	8
Propositionen	8

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Extra ändringsbudget – Ytterligare försvarsmateriel till Ukraina

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2023 inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap besluta att till Ukraina skänka försvarsmateriel i form av ammunition, reservdelar till tidigare skänkt materiel, kommunikationsutrustning samt infanterimateriel, såsom personlig utrustning och vapen för infanteristrid, som kan avvaras av Försvarsmakten under en begränsad tid, till ett värde om högst 1 657 000 000 kronor.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2023/24:25.

Utskottet föreslår att ärendet avgörs trots att det har varit tillgängligt kortare tid än två vardagar före den dag då det behandlas.

Stockholm den 24 oktober 2023

På finansutskottets vägnar

Edward Riedl

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Edward Riedl (M), Oscar Sjöstedt (SD), Dennis Dioukarev (SD), Björn Wiechel (S), Jan Ericson (M), Charlotte Quensel (SD), Adnan Dibrani (S), Ida Drougge (M), Ali Esbati (V), Hans Eklind (KD), Martin Ådahl (C), David Perez (SD), Cecilia Rönn (L), Eva Lindh (S), Joakim Sandell (S), Hanna Westerén (S) och Linus Lakso (MP).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet proposition 2023/24:25 Extra ändringsbudget för 2023 – Ytterligare försvarsmateriel till Ukraina. I propositionen lämnar regeringen förslag till ändringar i statens budget för 2023. Förslagen är en följd av det försämrade säkerhetspolitiska läget i Sveriges närområde med anledning av Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina. Det har inte väckts några följdmotioner med anledning av propositionen.

Utskottet har till följd av den korta beredningstiden inte gett andra utskott tillfälle att yttra sig.

I bilagan finns en förteckning över behandlade förslag.

Skäl för ändringar i statens budget och förkortad motionstid

Enligt riksdagsordningen (RO) får regeringen vid högst två tillfällen lämna en proposition med förslag till ändringar i statens budget för det löpande budgetåret (9 kap. 6 § första stycket). En sådan proposition lämnas i anslutning till budgetpropositionen eller den ekonomiska vårpropositionen (tilläggsbestämmelse 9.6.1). Förslag till ändringar i budgeten får dock lämnas vid andra tillfällen om regeringen anser att det finns särskilda skäl (9 kap. 6 § andra stycket).

Enligt 9 kap. 13 § RO får riksdagen, om en proposition måste behandlas skyndsamt, på förslag av regeringen besluta om kortare motionstid om det finns synnerliga skäl.

I propositionen anförs att Sverige tidigare har lämnat omfattande stöd till Ukraina, i form av både ekonomiska och materiella resurser. Regeringen ser ett fortsatt behov av att bistå Ukraina. Landet har efterfrågat ytterligare stöd i form av försvarsmateriel. Försvarsmakten bedöms under en begränsad tid kunna avvara viss sådan materiel. Sverige har ett utrikes- och säkerhetspolitiskt intresse av att skyndsamt tillhandahålla den efterfrågade materielen. Regeringen anser därför att det finns särskilda skäl att lämna förslag till ändringar i statens budget för 2023. Regeringen anser vidare mot bakgrund av vad som anförts ovan att det finns synnerliga skäl för riksdagen att besluta om förkortad motionstid. Regeringen föreslår att motionstiden förkortas till tio dagar.

Propositionen överlämnades till riksdagen den 6 oktober 2023. Vid bordläggningen av propositionen samma dag beslutade riksdagen, i enlighet med regeringens förslag, att förkorta motionstiden till tio dagar. Motionstiden löpte således ut den 16 oktober 2023.

Tidigare ändringsbudgetar under 2023

Riksdagen har beslutat om följande ändringsbudgetar under 2023:

1. Extra ändringsbudget för 2023 – Stöd till Ukraina samt åtgärder riktade till företag och hushåll till följd av höga energipriser (prop. 2022/23:52, bet. 2022/23:FiU31, rskr. 2022/23:118–120)
2. Extra ändringsbudget för 2023 – Tillfällig skatt på vissa elproducenters överintäkter (prop. 2022/23:58, bet. 2022/23:FiU33, rskr. 2022/23:125)
3. Extra ändringsbudget för 2023 – Försvarsmateriel till Ukraina (prop. 2022/23:92, bet. 2022/23:FiU38, rskr. 2022/23:150–151)
4. Vårändringsbudget för 2023 (prop. 2022/23:99, bet. 2022/23:FiU21, rskr. 2022/23:254)
5. Ändringar i statens budget för 2023 – Försvarsmateriel till Ukraina och försäljning av jaktrobotar till USA (bet. 2022/23:FiU32, rskr. 2022/23:267).

Vidare har regeringen lämnat proposition 2023/24:2 Höständringsbudget för 2023, som kommer att behandlas i betänkande 2023/24:FiU11.

Utskottets överväganden

Extra ändringsbudget – Ytterligare försvarsmateriel till Ukraina

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2023 besluta att till Ukraina skänka försvarsmateriel i form av ammunition, reservdelar till tidigare skänkt materiel, kommunikationsutrustning samt infanterimateriel, såsom personlig utrustning och vapen för infanteristrid, som kan avvaras av Försvarsmakten under en begränsad tid, till ett värde om högst 1 657 000 000 kronor.

Därmed bifaller riksdagen propositionen.

Propositionen

Ukraina har efterfrågat stöd i form av försvarsmateriel, bl.a. ammunition, reservdelar till tidigare skänkt materiel, kommunikationsutrustning samt infanterimateriel, såsom personlig utrustning och vapen för infanteristrid. Försvarsmakten och Försvarets materielverk har på uppdrag av regeringen lämnat förslag på hur ett fortsatt substantiellt stöd till Ukraina kan utformas, på kort och lång sikt. Försvarsmakten har uppgett att myndigheten kan avvara den ovan nämnda materielen under en begränsad tid. Sverige har ett utrikes- och säkerhetspolitiskt intresse av att tillhandahålla den efterfrågade materielen till Ukraina. Sverige bör därför bistå Ukraina med den materiel som Försvarsmakten bedöms kunna avvara. Enligt 8 kap. 6 § budgetlagen (2011:203) får regeringen besluta om överlåtelse av lös egendom om egendomen inte längre behövs för statens verksamhet eller blivit obrukbar eller om den inte anskaffats med statens medel. Den aktuella försvarsmaterielen behövs för statens verksamhet, men bedöms tillfälligt kunna avvaras som stöd till Ukraina. För att regeringen ska kunna skänka materielen krävs därför riksdagens bemyndigande. Regeringen bör mot denna bakgrund bemyndigas att under 2023 besluta att till Ukraina skänka försvarsmateriel i form av ammunition, reservdelar till tidigare skänkt materiel och kommunikationsutrustning samt infanterimateriel, såsom personlig utrustning och vapen för infanteristrid, som kan avvaras av Försvarsmakten under en begränsad tid, till ett värde om högst 1 657 000 000 kronor. Den materiel som skänks till Ukraina kommer att återanskaffas över flera år. Medel för återanskaffningen bedöms för närvarande rymmas inom befintliga och föreslagna ramar. Regeringen konstaterar samtidigt att det pågår en förstärkning av det svenska försvaret, som måste fortgå parallellt med stödet till Ukraina, och avser att återkomma till riksdagen vid behov av ökade anslag. Utförelse av försvarsmateriel som

utgör krigsmateriel enligt lagen (1992:1300) om krigsmateriel kräver tillstånd enligt samma lag.

Konsekvenser för statens budget

Förslaget i propositionen påverkar inte statens lånebehov eller finansiella sparande. Däremot minskar statens tillgångar med 1 657 000 000 kronor.

Utskottets ställningstagande

Utskottet ställer sig bakom propositionen och tillstyrker regeringens förslag.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2023/24:25 Extra ändringsbudget för 2023 – Ytterligare försvarsmateriel till Ukraina:

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2023 inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap besluta att till Ukraina skänka försvarsmateriel i form av ammunition, reservdelar till tidigare skänkt materiel, kommunikationsutrustning samt infanterimateriel, såsom personlig utrustning och vapen för infanteristrid, som kan avvaras av Försvarsmakten under en begränsad tid, till ett värde om högst 1 657 000 000 kronor (avsnitt 3.1).